

Prenumerationsavtalet

Bakgrund

Efter önskemål från några medlemsföretag beslutade Tidningsutgivarna att göra en översyn av vad som gäller kring abonnemangsavtal. Under hösten 2005 tillsattes en arbetsgrupp. I gruppen har ingått personer såväl från tidningsföretagen som från Tidningsutgivarnas kansli.

Arbetet är nu avslutat och har utmynnat i en sammanställning av vad som gäller avseende abonnemangsavtal. Tanken med sammanställningen är att den skall ge vägledning och allmänna råd vid hanteringen av frågor rörande abonnemangsavtal. Den kan t ex användas som underlag när tidningen skall utforma en intern policy för abonnemangsavtalen samt hur innehållet i dessa skall kommuniceras med medarbetare och/eller prenumeranter.

Sammanställningen avslutas med ett antal frågeställningar som kan används som underlag för diskussion kring var och en av punkterna i sammanställningen.

Allmänt om abonnemangsavtalet

När ett abonnemangsavtal ingås skall en överenskommelse med prenumeranten ske huruvida abonnemanget skall gälla för en bestämd tidsperiod (tidsbestämt abonnemang) eller tills vidare (tillsvidareabonnemang/löpande abonnemang).

Det skall klart och tydligt framgå

- vilken typ av abonnemang prenumeranten valt
- innebörden av detta samt
- avtalad betalningsperiod

Abonnemangstyper

Tidsbestämt abonnemang

Ett sådant abonnemang upphör vid prenumerationsperiodens utgång. Här vare sig kan eller skall någon uppsägning göras. Vid sådant abonnemang skall det framgå vilken tidsperiod som avses: 3 mån, 6 mån, 12 mån etc.

Tillsvidareabonnemang

Även ett tillsvidareabonnemang avser en viss period och innebär att – efter avisering till kunden - abonnemangsperioden förlängs till dess att uppsägning sker.

Abonnemanget måste således sägas upp av prenumeranten för att upphöra, om prenumeranten inte vill att prenumerationen skall fortsätta löpa under en ny abonnemangsperiod.

För uppsägning gäller att:

Uppsägningstid skall iakttas såväl av tidningen som av prenumeranten. Tillsvidareabonnemanget kan normalt inte sägas upp med omedelbar verkan, utan gäller till abonnemangsperiodens utgång. Uppsägning måste ske senast XX dagar/veckor före periodens utgång.

En avisering om förlängning av en prenumerations skall skickas ut i god tid före uppsägningstidens utgång och innehålla

- tydlig upplysning om att abonnemanget löper tills vidare
- tydlig anvisning om när abonnemanget senast kan sägas upp av prenumeranten.
- tydlig anvisning om hur abonnemanget sägs upp.

Det finns dock inget som hindrar tidningsföretaget att avtala att abonnemanget kan sägas upp med omedelbar verkan, d v s under löpande abonnemangsperiod.

Abonnemangsperiod och betalningsperiod

Abonnemangsavtalet bör utformas så att prenumeranten förstår skillnaden mellan abonnemangsperiod och betalningsperiod.

Abonnemangsperioden är den tid under vilken avtalet löper.

Betalningsperioden är periodiciteten för betalningen, t ex kan en helårsprenumerations betalas helårsvis, halvårsvis, var tredje månad etc.

Ändringsklausul

Med ändringsklausul menas att tidningsföretaget förbehåller sig rätten att göra ändringar i avtalet under abonnemangsperioden, t ex en prisändring. Vill företaget använda sig av en sådan ändringsklausul bör man ha i åtanke att det för tillsvidareprenumerations gäller en så kallad negativ avtalsbindning. I konsumentförhållande godtas normalt sett inte att avtal ingås med negativ avtalsbindning. För tillsvidareprenumerations har sådan bindning dock godtagits. Ändringsklausuler bör därför användas restriktivt. Risken är annars överhängande att ändringsklausulen inte skulle godtas rättsligt.

Avgifter

Förseningsavgifter

Tidningsföretagen kan lägga på en förseningsavgift när påminnelse om betalning måste skickas ut. Sådan avgift skall ha avtalats i förhand – det är inte tillåtet att kräva prenumeranten på en sådan avgift om en förseningsavgift inte överenskommit i förväg. Ange därför i den ursprungliga fakturan att förseningsavgift kommer att påföras vid utebliven betalning.

Faktureringsavgift

Prenumeranten kan debiteras sådan avgift, förutsatt att detta avtalats i förväg.

Dröjsmålsränta

Om det är avtalat vilken dag räkningen skall vara betald, har tidningsföretaget rätt att ta ut dröjsmålsränta efter den dagen. Om det inte redan från början har avtalats om betalningsdag, har tidningsföretaget rätt enligt räntelagen ta ut dröjsmålsränta först 30 dagar efter det att räkningen skickats ut. För att kunna begära dröjsmålsränta 30 dagar efter fakturadatum krävs att tidningsföretaget på fakturan klart och tydligt skriver att det begär dröjsmålsränta efter förfallodagen.

Ändrade villkor (prishöjningar, ändrad leverans m m)

Det är ovanligt – för att inte säga icke-existerande – med ändringsklausuler i prenumerationsavtal (se ovan under Ändringsklausul). Vid tillsvidareabonnemang måste det finnas utrymme för tidningsföretaget att säga upp avtalet, införa prisändringar som hänför sig till exempelvis ökade leveranskostnader, höjt papperspris, ändrad leverans m.m. Detta kan dock ske först när abonnemangsperioden upphör.

Exempel: Prenumeranten tecknar en tillsvidareprenumeration under 12 månader. Det innebär att tidningsföretaget innan de 12 månaderna gått till ända, inte kan höja priset eller ändra leveransvillkoren m.m. Inför den nya perioden, kan tidningsföretaget höja priset. Tidningsföretaget måste således ange den period för vilken tillsvidareabonnemanget löper, dels för att tidningsföretaget skall kunna göra ändringar i avtalet, dels för att prenumeranten skall veta när en ny abonnemangsperiod börjar löpa.

Vid en tillsvidareprenumeration sker en negativ avtalsbindning. Det är inte tillräckligt att informera om en prishöjning genom att annonsera om denna i tidningen. Sådan information skall alltid ske brevledes till prenumeranten, alternativt informeras i det ursprungliga avtalet. Informationen skall framgå klart och tydligt.

Provprenumeration = gratisprenumeration

En provprenumeration är en tidsbestämd sådan. Prenumeranten skall ges information om detta, t ex att det gäller en provprenumeration på tre månader.

Kampanjprenumeration = betald tidsbestämd prenumeration

Även här skall prenumeranten informeras om prenumerationsens slag. Kallas även för rabatterad prenumerations.

Återbetalning

Utgångspunkten är att avtal skall hållas. Det kan dock uppstå situationer där en förtida uppsägning av abonnemanget kan anses rimlig, t ex vid dödsfall eller vid avflyttning från orten. Återbetalning kan då ske av en del av prenumerationsbeloppet.

Här gäller tidningsföretagets egen policy och sunna förnuft.

Prenumeranten betalar inte

Kunden betalar inte inom utsatt tid (tidningen har börjat levereras, inbetalningskort har skickats).

Påminnelse bör skickas ut. Sista datum för betalning skall anges!

Se även påminnelseavgift.

Om prenumeranten fortfarande inte betalar finns tre vägar att gå:

- 1) Tidningsföretaget håller inne tidningen till dess att betalning sker.
- 2) Tidningsföretaget står på sig, tidningen skall betalas. Under tiden fortsätter leveransen.
- 3) Tidningsföretaget säger upp avtalet – prenumeranten skall meddelas att tidningsleveransen upphör eftersom betalning inte erlagts.

Utlandsdistribution

Det finns ingen lagstadgad rätt att få tidningen distribuerad utomlands. Har detta avtalats, har tidningen bundit upp sig att tillhandahålla prenumeranten tidningen utomlands. Skulle tidningen under avtalsperioden upphöra med distributionen, är detta avtalsbrott.

Adressändring, lagring av tidning, uppehåll

Det finns ingen skyldighet för ett tidningsföretag att tillåta lagring, tillfällig adressändring, uppehåll m m. Det är därför inte självklart att abonnemanget t ex förlängs med de dagar en abonnent begär ett uppehåll.

Om tidningsföretaget erbjuder adressändring, lagring, uppehåll av tidningen m m skall förutsättningarna för detta framgå av prenumerationsavtalet eller av tidningens allmänna informationssidor.

Skulle tidningen under avtalsperioden ändra villkoren och inte längre tillåta adressändring, lagring, uppehåll m m, kan detta vara ett avtalsbrott eftersom det var tillåtet när avtalet träffades.

Det är upp till respektive tidningsföretag vilken policy det väljer att ha i dessa frågor.

Prenumeranten flyttar – permanent adressändring

Avtal skall hållas. Det gäller såväl för prenumeranten som för tidningen. Det innebär att avtalet inte kan sägas upp i förtid, d v s innan abonnemangsperioden upphör. Flyttar prenumeranten inom samma ort eller inom det geografiska område tidningen har sin distributionsrutt, uppstår inga problem. Men, flyttar prenumeranten utanför området, kan det innebära avsevärda kostnadsökningar för tidningen att fortsätta distributionen. Det är upp till respektive tidning att välja hur frågan skall lösas. Vid avflyttning från orten godtar somliga tidningar en förtida uppsägning.

Utebliven tidning

Om tidningen uteblir har prenumeranten rätt till ersättning. Flertalet tidningar ersätter prenumeranten antingen genom att buda ut den uteblivna tidningen, eller genom att förlänga prenumerationen med det antal dagar tidningen inte har levererats.

Det är däremot tveksamt om prenumeranten har rätt till kompensation för händelser som står utanför tidningsföretagets kontroll och som prenumeranten har orsakat, t ex när denne placerat föremål så tidningsbudet inte kan leverera tidningen. Huruvida tidningen kan vägra kompensation vid händelser som står utanför tidningsföretagets kontroll, t ex dåligt väder eller illa skött snöskottning i fastigheten dit tidningen skall levereras, är oklart. Det är i främsta rummet upp till respektive tidningsföretag hur denna väljer att hantera situationen.

Autogiroinbetalning

Autogiro, månadskonto m m, är ett *betalningssätt* och **inte** en *prenumerationsform* (se ovan).

När betalningen av prenumerationen sker via autogiro (månadsvis, halvårsvis etc) kan således priset inte ändras under den period som avtalet löper. Det i sin tur innebär att det är först när avtalsperioden upphör som tidningsföretaget kan ändra priset.

Vid en tillsvidareprenumerationsform – när en sådan betalas t ex månadsvis via autogiro – kan tidningsföretaget göra ändringar i prenumerationsavtalet, t ex en prishöjning, först efter utgången av abonnemangsperioden. Om tidningsföretaget i det ursprungliga avtalet förbehåller sig rätten att justera priset, t ex genom att ange att en prisjustering sker per den 1/7 varje år, är detta i sin ordning.

Exempel: En kund prenumererar tillsvidare under 6 mån. Betalning sker månadsvis via autogiro. Det pris som avtalats för prenumerationen gäller under 6 månader, varför tidningsföretaget inte kan ändra priset under tiden.

Exempel på korrekt prenumerationsstalong

<p>Jag vill prenumerera!</p> <p><i>Tidsbestämt abonnemang</i> Upphör automatiskt vid periodens utgång ☐ 1 mån 150:- ☐ 3 mån 370:- ☐ 6 mån 650:-</p> <p><i>Tillsvidareabonnemang</i> Måste sägas upp en vecka före periodens utgång för att inte fortsätta löpa under ny period ☐ 3 mån 350:- ☐ 6 mån 600:- ☐ 12 mån 1 100:-</p> <p>☐ Betalning via autogiro önskas för helårsprenumerering 98-/mån (totalt 1 176,- för ett år)</p> <p>Tidningen kommer i din brevlåda efter ca en vecka. Vi skickar inbetalningsavi. Alla priser inkl. moms.</p> <p>Namn..... Adress..... Postnr..... Postadress.....</p> <p>Dina personuppgifter kommer att behandlas av Tidningen för att vi ska kunna fullgöra avtal. Personuppgifterna kan komma att behandlas för marknadsföringsändamål för oss och våra samarbetspartners. Vill du rätta felaktiga uppgifter, avböja erbjudanden eller få mer information om de personuppgifter som behandlas, kontakta Tidningen. Tel: 020X - 123 45 E-post: info@tidningen.se</p>	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content; margin: 10px auto;">Frankeras ej TIDNINGEN betalar portot</div> <p>Tidningen</p> <p>Svarspost Prenumerationsavd</p>
--	--

I exemplet ovan anges och skiljs de båda prenumerationsformerna tydligt åt. Vad tidsbestämt respektive tillsvidareabonnemang innebär förklaras också.

Frågeställningar att diskutera

Nedan följer ett antal frågor som kan användas som diskussionsunderlag när tidningen skall utforma och kommunicera en egen policy för prenumerationsavtalen.

I anslutning till varje rubrik och underrubrik föreslår vi att ni diskuterar följande:

Vad gäller på vår tidning i dag?

Hur kommunicerar vi detta internt?

Hur kommunicerar vi det till prenumeranterna?

Förstår vi det som sägs under respektive rubrik i sammanställningen?

Är vi tillräckligt tydliga med vad som gäller och kan vi anta att medarbetarna förstår?

Är vi tydliga i kommunikationen med prenumeranterna så att de förstår vad som gäller?

Om så inte är fallet, hur kan vi förbättra kommunikationen kring denna rubrik/fråga?

Diskutera också lämpliga kommunikationskanaler för de olika rubrikerna. Vad skall framgå på fakturan, i broschyrer, på hemsidan etc.

Vad måste kommuniceras öppet och tydligt till prenumeranter och vad skall ingå i tidningens interna policy?